సత్యస్వరూపం

కొడవటిగంటి కుటుంబరావు

అందరికీ సత్యం కావాలి. దానితో ప్రతి ప్రాణికీ ప్రయోజనం ఉంది. అప్రయత్నంగానో ప్రయత్నపూర్వకంగానో ప్రతి జీవీ సత్యాన్వేషణ చేస్తున్నది. సత్యం చలనం లేనిది, మార్పు చెందనిది. క్షణక్షణమూ మార్పు చెందే ఈ ప్రపంచంలో మనం ఆధారపడ దగినది సత్యమే. అదే చలించినట్టయితే మనకు విశ్వాసాలుంచటం అసంభవం, మనకు జ్ఞానాన్వేషణ అసాధ్యం.

మనదృష్టిలో కొందరు సత్యాన్ని ఎదుర్కొలేనివాళ్లుగానూ, సత్యం అవసరం లేని వాళ్లుగానూ కనిపించటం కద్దు. అంతమాత్రానికే వారికి సత్యంతో ప్రయోజనం లేదనీ వారికి విశ్వాసాలు లేవనీ భావించటం పొరపాటు. ఒకరు త్యాగంలో నమ్మకం గలవారు కావచ్చును. మరొకరికి స్వార్థంలో విశ్వాసం ఉండవచ్చును. ఇద్దరూ చెరొక సత్యాన్ని నమ్ముతున్నారు. అట్లా చెయ్యటం వల్ల ఇద్దరికీ రెండు రకాల ప్రయోజనం ఉంటున్నది. "సత్యం ఇంత విరుద్ధంగా ఉంటుందా? ఇన్ని రకాల సత్యాలున్నావా?" అన్న ప్రశ్నలకి ముందుముందు సమాధానం స్పష్టంగా చెబుతాను. ప్రస్తుతానికిమటుకు సత్యం ఒకటేనని నమ్మేవారు ఒకే సత్యాన్ని అనేక వైపులనించి చూడటానికీ ఆరాధించటానికీ అవకాశం ఉందని సమాధానపడవచ్చును.

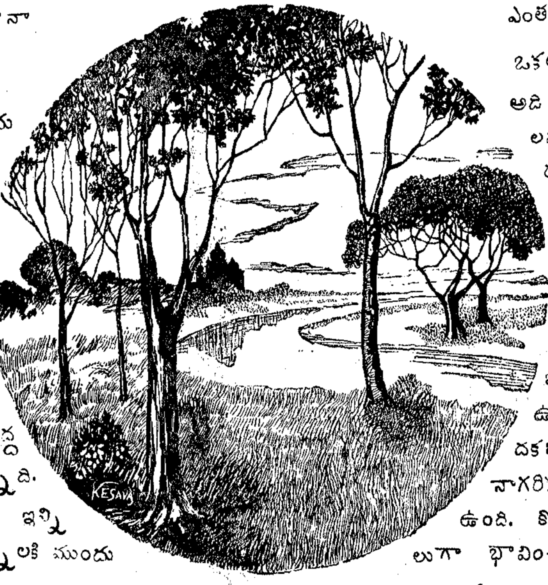

ఏవో కొన్ని విశ్వాసాలు లేకుండా జీవించటం ఎవరితరమూ కాదు, కాని మనం విశ్వసించేవి అసత్యాలయినప్పటికీ సగం సత్యాలయినప్పటికీ మనకు పని గడిచిపోతున్నది. కనకనే నిన్న ఏవిశ్వాసంకోసం కొందరు ఆత్మార్పణ చేసుకున్నారో ఈనాడు దానికి విరుద్ధమైన విశ్వాసంకోసం మరికొందరు ఆత్మార్పణ చేసుకుంటున్నారు. పరస్పర వైరుధ్యంగల మతాలను అవలంబించి మానవులు ఒకేవిధమైన ఆధ్యాత్మికసంతుష్టి పొందగలుగుతున్నారు. దీన్నిబట్టి చూస్తే మనకు సత్యంకంటెకూడా సత్యమందు మనకుగల విశ్వాసంతోనే విశేషంగా ప్రయోజనం ఉన్నట్టు కనిపిస్తుంది.

ఇంతేకాక ఒకసత్యమందు మనకుగల విశ్వాసంవల్ల మనకెంత ప్రయోజనం ఉందో దాన్నిపట్టే ఆ సత్యమందు మనకుండే విశ్వాసంయొక్క గాఢత్వంకూడా నిర్ణయమవుతున్నట్టు కనిపిస్తుంది. భగవంతుడున్నాడని నమ్మినవాడికీ లేనివాడికీ జీవితం ఇంచుమించు ఒకేవిధంగా వెళ్లిపోవచ్చును. కాని ఎక్కాల పుస్తకం అబద్ధమని అనుమానించినవాడికీ నిజమని నమ్మినవాడికీ జీవితం ఒకవిధంగా వెళ్లటం అసంభవం. అందుకనే మనలో ఎవరంకూడా ఎక్కాలపుస్తకంలో ఉండే విశ్వాసం భగవంతుడిలో ఉంచలేం. ఎక్కాల పుస్తకంలోకంటె భగవంతుడియందు ఎక్కువ విశ్వాసం ఉన్నట్టు ఎవరైనా నటించినట్టయితే వారు మూర్ఖులో వంచకులో అయి ఉండాలి. అటువంటివారి ప్రవర్తనను జాగ్రత్తగా పరిశీలించినట్టయితే వారికి భగవంతుడియందున్న విశ్వాసంలో ఎక్కువవిశ్వాసం లేదని బయటపడటమే కాకుండా ఏదుకాణదారైనా వారికి తక్కువచిల్లర ఇచ్చినట్టయితే ఎక్కాలయందు వారికున్న విశ్వాసంలో ఎంతవిశ్వాస ముండేదీ బయటపడి తీరుతుంది.

ఒకఅభిప్రాయం సత్యం కాకపోయినప్పటికీ అది మనదృష్టికి సత్యంగా కనిపించినంత కాలమూ — అది సత్యమని మనం విశ్వసించదగినంతకాలమూ — మనం దాన్ని ఆధారం చేసుకోగల మని పైన తెలుసుకున్నాం. కాని మనఅభిప్రాయాలు స్థావరంగా ఉండటంలేదు. అవి పరివర్తన చెందుతూ ఉండటమూ, సంస్కారం పొందుతూ ఉండటమూ, అంతరించిపోతూ ఉండటమూ మనం చూస్తూనే ఉన్నాం. మనవిశ్వాసాలు ఇట్లా మార్పు చెందకపోయినట్టయితే మన సంస్కారమూ నాగరికతా నిలిచిపొయ్యేటందు కవకాశం ఉంది. కొంతకాలంక్రితం సంపూర్ణమైన సత్యాలుగా భావించబడి ఈనాడు అసత్యాలుగా పరిణమించిన కొన్ని అభిప్రాయాలు తీసుకుని అవి శాశ్వత సత్యాలుగా గణించబడితే జీవితంఎట్లా అధోగతికి పొయ్యేదో మనం కొంతవరకు ఊహించవచ్చును. సహగమనాచారంలో మన పూర్వులకుండిన విశ్వాసం ఈ విధమైన విశ్వాసాలలో ఒకటి. మనం సహగమనాన్ని ఏ దృష్టితో చూస్తున్నామో మన ముందువాళ్లు అస్పృశ్యతనూ, విడాకులులేని వివాహాలనూ ఆ దృష్టితోనే చూస్తారని భావించవలసి ఉంది. దీన్నిబట్టి మనం నేర్చుకోదగిన దేమంటే మనం ఏ విశ్వాసాలవల్ల ప్రస్తుతం కొంత ప్రయోజనాన్ని సాధిస్తున్నామో అవి సంపూర్ణమైన సత్యాలని భావించుతూ కూడా

వాటిని ప్రళయపర్యంతమూ అందరూ సంపూర్ణమైన సత్యాలక్రింద పరిగణించాలనే భ్రమకు లోబడకుండా ఉండటం.

బొత్తిగా సంస్కారం అవసరం లేని శాశ్వతసత్యాలు కూడా ఉన్నవని నేను గుర్తిస్తాను. లెక్కలు ఆ జాతివే. కాని వాటినిగురించి ఉద్రేకం తెచ్చుకోవాలని ఎవరికీ తట్టదు. దురదృష్టవశాత్తూ కాలవశాన మార్పు చెందేవి, చెందవలసినవీ అయిన సత్యాలను సమర్థించటానికే మనం ఉద్రేకం తెచ్చుకుంటాం.

సత్యాన్వేషణాపరుడికి పరమవిరోధి ఈ ఉద్రేకమే. ఉద్రేకం మెదడును చంపేస్తుంది. తను సమర్థించే సత్యంయొక్క బలాన్ని ఆహరిస్తుంది; లేదా, తను అన్వేషించే సత్యాన్ని దూరం చేసుకుంటుంది. సత్యాన్వేషణపరుడికి ఉద్రేకమే కాక మంచీ చెడూ విచక్షణకూడా లేదు. విజ్ఞానంతో కూడుకున్నవి శాస్త్రగ్రంథాలు. వాటిలో మంచీ చెడూ అనే రెండు మాటలకూ ఎక్కడా అవకాశం ఉండదని నేను వేరే చెప్పనక్కర్లేదు. మంచి చెడ్డలు ఆదిలో ఉండినవి కావు, అంతంలో ఉండబోయేవీ కావు; మధ్యలో మనవీలుకోసం మానవులం కల్పించుకున్నవే.

ఉద్రేకాన్నీ ద్వంద్వాన్నీ విసర్జించినవాడే మనవిశ్వాసాలను సంస్కరించగలడు. (ఎవరూ సంస్కరించకుండానూ మార్చకుండానూ మనవిశ్వాసాలు వాటి కవి మారవు.) వాడు శాస్త్రీయమైన దృష్టికలవాడు.

శాస్త్రీయమైనదృష్టి ఏ సంఘంలో తక్కువగా ఉంటుందో ఆ సంఘం తప్పనిసరిగా వెనకపడి ఉంటుంది. అందుకు కారణాలు క్లుప్తంగా వివరిస్తాను.

శాస్త్రీయమైనదృష్టి కలవాడిబుద్ధి అనుక్షణమూ "ఏమిటి? ఎందుకు?" అని పృచ్ఛిస్తూ ఉంటుంది. అటువంటి జిజ్ఞాసలేనిదే సత్యం బయటికి రాదు. శాస్త్రీయమైనదృష్టికీ, జిజ్ఞాసకూ ఆదరణలేని మనసంఘంలో విజ్ఞానవ్యాప్తీ దాన్ని అనుసరించి విశ్వాసాలు సంస్కారం కావటమూ జరగదు. అనేక శతాబ్దాలపాటు విశ్వాసాలు చెక్కుచెదరకుండా ఉండటమేకాక వాటిని సమర్థించేవారు వాటివిషయమై చాలా ఉద్రేకాన్ని ప్రకటిస్తారు. మనకు అనాదిగా వస్తున్న సత్యాలు శాశ్వతసత్యాలే అనుకుందాం అవి చలనంలేని సత్యాలని నిరూపించటానికి సహాయపడేది ఉద్రేకంకాదు — విజ్ఞానమూ, శాస్త్రీయమైనదృష్టీనీ. సంప్రదాయంగా వస్తూ విజ్ఞానంచేత సంస్కారం పొందని అభిప్రాయాలు మనం చాలా అమలులో ఉంచాం. చిన్నతనంలోనే భర్తపోయిన పిల్ల యావజ్జీవమూ ఏకాంతజీవనం చెయ్యాలనీ, అట్లా చెయ్యటం ఎట్లాగో ఆ పిల్లకూ తత్సంబంధీకులకూ చాలామంచిదనీ మనం విశ్వసిస్తున్నాం. మనిషికీ మనిషికీ పుటకలోనే కులంవల్ల ఒక తారతమ్యం ఏర్పడుతున్నదనీ, అది అలవాట్లవల్లా పెంపకంవల్లా పోదనీ మనం విశ్వసిస్తున్నాం ఇటువంటి విశ్వాసాలు అసంఖ్యాకంగా ఉన్నై. వాటి యాథార్థ్యం గురించి ఒకనాడు మానవులకు ఎటువంటి సంశయమూ ఉండి ఉండక పోవచ్చును. కాని ఈనాడు ఆ యాథార్థ్యాన్ని కొంతవరకైనా పరీక్షించేటందుకు తగిన విజ్ఞానం ప్రపంచంమీద ప్రబలిఉంది శాస్త్రీయమైనదృష్టిలేని కారణంచేత మనం అసత్యాలని సులభంగానిరూపణ అయేవాటిని విశ్వసించటం జరుగుతున్నది

మూఢవిశ్వాసాలకుకూడా శాస్త్రీయమైన దృష్టి లేకపోవుటయే కారణం. నిజానికి విశ్వాసాలన్నీ ఒక జాతివే. ఏ విశ్వాసాన్నీ సాంతంగా నిరూపణచేసి న్యాయం(Logic)చేత నిర్ధారణ చెయ్యలేం. అందుకని ఎంత మూర్ఖుడుకూడా ప్రతి అభిప్రాయాన్నీ విశ్వసించడు. మన విశ్వాసాలవల్ల ఏదో ప్రయోజనం మనకుండాలి. మన విశ్వాసాలవల్ల మనకు ప్రయోజనము లేకపోగా పైపెచ్చు నష్టం ఉన్నప్పుడుకూడా వాటిని మనం పట్టుకు వేళ్లాడుతుంటే మన విశ్వాసాలు మూఢవిశ్వాసాలవుతై. నిజానికి ఎవరి విశ్వాసంవల్ల ఎవరికేవిధమైన లాభం కలుగుతున్నదో మరొకరు కనుక్కోవటం చాలా కష్టం. ఎవరి మూఢవిశ్వాసాలను వారు కనుక్కోవాలి. దానికి శాస్త్రీయమైన దృష్టీ విజ్ఞానమూ అత్యవసరం.

ఒకటిమాత్రం ఒప్పుకోవాలి — విజ్ఞానమూ శాస్త్రీయమైనదృష్టీ అభివృద్ధి అయినకొద్దీ విశ్వాసాలయందు గాఢమైన అభిమానం తగ్గుతుంది. కాని ఇట్లా జరగటం తప్పుకాదు. అటువంటి పరిస్థితి కలిగినప్పుడే మనకు మన విశ్వాసాలవల్ల అధికమైన ప్రయోజనమూ అల్పమైన అపకారమూ జరిగేది.

శాస్త్రీయమైనదృష్టి అలవడటంవల్ల మనకు కలిగే మరొకలాభం ఏమంటే మనకు విశ్వసించగలదాన్నిగురించి ఎంత బాగా తెలిసి ఉంటుందో విశ్వసించరానిదాన్నిగురించి కూడా అంత బాగా తెలిసి ఉంటుంది. ప్రస్తుతం మన సంఘంలో మన విశ్వాసాలనే మనం సరిగా అర్థం చేసుకోం; మన విశ్వాసాలకు విరుద్ధంగా ఉన్న విశ్వాసాలను ఎట్లా అర్థం చేసుకోగలం? భగవంతుడియందు విశ్వాసం ఉంచ గలిగినవాడు తన విశ్వాసాన్ని కొంతవరకు సమర్థించగలగటమేకాక నాస్తికుడి వాదనను సాంతం అర్థం చేసుకుని దానిలో లోపాలుకూడా చూపించ గలిగి ఉండటం శాస్త్రసమ్మతమైనపని. కాని మనం మన విశ్వాసాలను ఉద్రేకంతో సమర్థించినంతకాలమూ మనకు విరుద్ధంగా ఉన్న విశ్వాసాలనుగురించీ, వాటివల్ల మనకు ఉండదగిన ప్రయోజనం గురించీ నిష్పాక్షికంగా ఆలోచించలేం. ఇటువంటప్పుడు మనకు రెండువిధాల హానికలుగుతూ ఉండవచ్చును. మన విశ్వాసాలు మనకు అపకారం చేస్తూ ఉండవచ్చును; మనం ఆమోదించలేని విశ్వాసాలవల్ల మనకు కలగదగిన ప్రయోజనం దూరం అవుతూ ఉండవచ్చును... ప్రస్తుతలో మనకీ రెండువిధాలా హాని జరుగుతూ ఉండటం నిర్వివాదాంశం.

సత్యస్వరూపం

ఇక విశ్వాసాల సంగతి కట్టిపెట్టి సత్యం సంగతివిచారింతాం. ఆరెంటికీ ఉన్న సంబంధం అందరికీ సులభంగా అర్థమయేదే. మనం ఏ విషయాన్ని కానివ్వండి యథార్థ మని నమ్మకుండా విశ్వసించలేం. దేన్నీ విశ్వసించలేని పరమ నాస్తికుడు కూడా తన కళ్లనూ చెవులనూ నమ్మకుండా ఉండలేడు. మనకళ్లూ చెవులూ ఏవిధంగా మననివంచిస్తవో తెలుసుకోగలిగిన శాస్త్రజ్ఞుడు ఆ వంచనను గురించి సత్యం తెలుసుకొని తనజ్ఞానాన్ని అభివృద్ధి చేసుకుంటున్నాడో, ఏశాస్త్రజ్ఞుడైనా తన జ్ఞానేంద్రియాలను నమ్మకపోవటానికి తోడు అవి చేసేవంచనయొక్క విధానాన్ని కూడా నమ్మలేక పోయినాడో అతనికి జ్ఞానం అసంభవం.

ఈసత్యంయొక్క స్వరూపం ఏది? ఇది మనకు ఎప్పుడూ అందుబాటులోనే ఉన్నట్టుంటుంది; ఎప్పుడూ అందదు. పైగా సత్యం అనేకస్వరూపాలలో ఉన్నట్టు కనిపిస్తుంది. ఒక ప్రయోజనం సాధించటానికి మనం సత్యంకింద స్వీకరించేది మరొక ప్రయోజనం సాధించటానికివట్టిఅబద్ధంగా కనిపిస్తుంది. ప్రాణులంతా ఒకటేనని నమ్మవలిసిన ఆవశ్యకత ఉన్నట్టే, ఏఇద్దరు ప్రాణులూ ఒకటికాదని గుర్తించవలసిన ఆవశ్యకతకూడా ఉంది.

సత్యాలలో తారతమ్యం ఉందని జ్ఞానాన్వేషణ చేసేవారికి సులభంగా తెలుస్తుంది. వెలుతురు సమరేఖలలో ప్రసరిస్తుం దనేది ఒకసత్యం. దాన్ని అనేక విధాల రుజువు చెయ్యవచ్చును. అద్దంలో చూసి పాపడ తీసుకునే ప్రతిఆడదీ ఆవిషయం రుజువు చేస్తూనేఉంది. కాని విజ్ఞానికి పైన చెప్పినది స్థూలంగానే సత్యం. వెలుతురు సమరేఖల్లోనే పోదనీ, అదికూడా పక్కదార్లు తొక్కుతుందనీ శాస్త్రజ్ఞుడు రుజువుచెయ్యగలడు. ఇంకా సూక్ష్మంగా వెళ్లినకొద్దీ వెలుతురుయొక్క ప్రసారాన్ని గురించిన సత్యం సామాన్యమానవులకు దుర్గ్రాహ్యమైపోతుంది.

ఈ విధంగా సూక్ష్మంగా పోగా పోగా పరిపూర్ణమైన అసలుసత్యం మానవుడికి గ్రాహ్యమవుతుందా? ఆ ఆదర్శస్థితిలో వివిధసత్యాలకు ఏకత్వం సిద్ధించుతుందా? ఈ ప్రశ్నలకు వేదాంతులు అదివరకే ఏదో విధంగా సమాధానం చెప్పి ఉంటారు. కేవలమూ వేదాంత దృష్టిలో కాక భౌతికశాస్త్ర దృష్టిలో ఈ ప్రశ్నలకు ఏ సమాధానం లభిస్తుందో చూతాం.

భగవంతుడు మానవుడికి అనేకరకాల మానసిక శక్తులు ప్రసాదించాడు. అందులో న్యాయశక్తి ఒకటి. జ్ఞానం ఆధారం చేసుకుని సిద్ధాంతం చెయ్యగలశక్తి న్యాయశక్తి. జ్ఞానం పంచేంద్రియాలద్వారా సంపాదించినది. పంచ జ్ఞానేంద్రియాల సహాయం లేకుండానే సత్యాన్ని చూడగల అసామాన్యశక్తి కొందరు మహాత్ముల కున్నదని మరి కొందరు నమ్మగలుగు మన్నారు. ఉండవచ్చును. కాని ఆ మహాత్ములజ్ఞానం వారికే తప్ప ఇతరులకు వినియోగపడటం అసంభవం. వారు కనిపెట్టిన సత్యాన్ని ఇతరులు అర్థం చేసుకోగలగటం కాని, ఆ సత్యమందు నిజమైన విశ్వాసం ఉంచగలగటం కాని ఇతరులకు అసాధ్యం. అటువంటి మహాత్ములుకూడా చాలా సకృతుగా ఉన్నారని భావించాలి. వారిని తప్పించి తదితరులు సత్యాన్ని అవగాహన చేసుకోవటానికి న్యాయశక్తి (logicalfaculty) తప్ప మరొకటి లేదు. జన్మతహా మూఢులైన కొందరు (congenital imbeciles) న్యాయశక్తినికూడా వినియోగపరచలేనిమాట వాస్తవమే. కాని వారిసంఖ్య జాస్తిగా ఉండదు. పాశ్చాత్యదేశాలలో ఇటువంటి మూఢులు రెండువందలమందికి ఒకరు చొప్పున ఉన్నారని వింటున్నాం; మనదేశంలో అంతకంటె కొంచెం ఎక్కువగా ఉన్నట్టు కనిపిస్తారు. అయినప్పటికీ జనబాహుళ్యానికి విశ్వాసాలు కల్పించేదీ, సత్యస్వరూపం ప్రకటించేదీ న్యాయశక్తే.

న్యాయశక్తి సంపూర్ణంగా మన జ్ఞానేంద్రియాలమీద ఆధారపడి ఉందనుకున్నాం. పంచేంద్రియాలద్వారా మనం అనేకవిషయాలు గమనించగలం, వాటి అనుభవంమీద అనేకవిషయాలు ఊహించగలం, కొన్ని కొన్ని విషయాలకుగల అవినాభావసంబంధం గమనించి సిద్ధాంతాలుకూడా చెయ్యగలం. నీటిని నిప్పుమీద పెడితే అది వేడెక్కుతుంది. దాని పరిమాణం జాస్తి అవుతుంది. ఆఖరుకు అది ఆవిరి అవుతుంది. వేడికి వస్తువులపరిమాణం జాస్తికావటమే కాక ఆ జాస్తికావటం ఎప్పుడూ ఒకేవిధంగా ఉష్ణస్థితినిబట్టి ఉంటుందని గమనించి వస్తువులవేడిని కొలవటానికి మనం ఉష్ణమాన మనే సాధనాన్ని చేసుకోగలిగాం. దాని సహాయంవల్ల నీరు ఆవిరికావటం ఎప్పుడూ ఒకే ఉష్ణస్థితిల్లో జరుగుతుందని గమనించి నూరుడిగ్రీలు (సెంటిగ్రేడ్) దాటితే నీరు ఆవిరిరూపంలోనే ఉంటుందని సిద్ధాంతంచేశాం కాని సూక్ష్మంగా గమనిస్తే నీరు ఆవిరికావటం ఎప్పుడూ సరిగా నూరు డిగ్రీలకే కాదని గమనించగలిగాం. ఈ తభావతుకూ గాలిఒత్తిడికీ నీటిలో కరిగిఉన్న పదార్థాలకూ సంబంధం ఉందని గ్రహించగలిగాం.

మన జ్ఞానాన్వేషణ ఎంతదూరం పోయినా పై పద్ధతినే పోతూఉంది. ఎంతదూరం పోయినా మనం పంచేంద్రియాలూ వాటిని శాసించే బుద్ధీ — వీటికి అతీతంగా వెళ్లం; వెళ్లలేం; వెళ్లితే మనం న్యాయాన్ని అతిక్రమించి వెళ్లినవాళ్ల మవుతాం. ఈ విధంగా మనం చెయ్యగల సిద్ధాంతాలను, ఆర్జించిన సత్యాలను, నిరూపించటంకూడా ఇంద్రియాల ద్వారానే.

ఇంద్రియాలను ఎంతమాత్రమూ నమ్మరాదనే సంగతి తెలుసుకోవటానికి వేదాంతి కానవసరం లేదు రోజూ మనం ఇంద్రియాల వంచననే కాక దాన్నించి తప్పించుకోవటం కూడా తెలుసుకుంటున్నాం. కంటిని తీసుకున్నట్టయితే దూరానఉన్న వస్తువును కన్న చిన్నదిచేసిచూపిస్తుంది. కాని దూరాన ఉన్న వస్తువులు చిన్నవని మనం భ్రమపడం. ఆకుపచ్చఅద్దాలు పెట్టుకుని నీలాకాశం చూస్తే ఆకు

పచ్చరంగుగా కనిపిస్తుంది - పచ్చగాగాని నీలగాగాని కనిపించదు. అట్లాగే చెవులుకూడా వంచించుతై. మనను సమీపిస్తున్నరైలు ఇంజనుకూతయొక్క శ్రుతి హెచ్చుతున్నట్టు వినిపిస్తుంది — ఒకే శ్రుతిలో ఉన్నప్పటికీ. ఆ విధంగానే మన చర్మానికి కొన్ని వస్తువులు చల్లగానూ మరికొన్ని వేడిగానూ తగులుతై. ఏవి చల్లని వస్తువులో ఏవి వేడివస్తువులో నిర్ణయించటానికి శాస్త్రీయమైనపద్ధతి ఏదీ లేదు. ప్రతి వస్తువులోనూ కొంత వేడి ఉంది. మనచర్మం ఇతరవస్తువులనుంచి వేడి గ్రహించుతున్నప్పుడు ఆ వస్తువులలో వేడి ఉన్నదనీ, ఇతరవస్తువులకు వేడి నిస్తున్నప్పుడు అవి చల్లగా ఉన్నవనీ భ్రమపడుతుంది.

మనకు ద్వంద్వాలన్నీ ఇంద్రియాలద్వారానే కలుగుతున్నవనటానికి మన స్పర్శజ్ఞానమే తార్కాణం. ప్రకృతిలో చీకటీ వెలుతురూ అంటూ లేదు; శక్తిప్రసారం మాత్రమే ఉంది, ఆ ప్రసారంలో కొంతభాగంమాత్రమే కన్ను స్వీకరించగలదు. దాన్నే మనం వెలుతురు కింద గుర్తించి మిగతా ప్రసారాన్ని చీకటిగా గణించుతున్నాం. మనం కన్ను పొడుచుకున్నా కనిపించని చీకట్లో కొన్ని జీవరాసులు సులభంగా చూడగలవనేది నిర్వివాదాంశం. మనం హాయిగా చూడగల వెలుతురులో చూడలేని జీవులుకూడా ఉన్నై. మనం చూడలేని శక్తిప్రసారాన్ని ఫొటోగ్రఫిక్ ప్లేటు రికార్డు చెయ్యగలదు. మనం వినలేనంత హెచ్చుశ్రుతి శబ్దాలను కుక్కలు వినగలవని చెబుతారు.

ఇదంతా తెలుసుకుంటే మన ఇంద్రియాలు ఏమంత ఆదర్శప్రాయంగా పనిచెయ్యటం లేదని తేలుతుంది. మాటవరసకు మనకు ఆదర్శప్రాయంగా పనిచేసే ఇంద్రియాలే ఉన్నవనుకుంటే మనం పరమసత్యాన్ని గ్రహించగలుగుతామేమో ఆలోచించటం ఇక్కడ అప్రస్తుతం కాదు.

ఆదర్శప్రాయంగా పనిచేసే కంటిని తీసుకుందాం. వెలుతురుయొక్క ప్రకృతి తెలియకుండా ఆదర్శప్రాయంగా పనిచేసే కంటిని నిర్వచించటం అసంభవం. వెలుతురును గురించిన విజ్ఞానం యావత్తూ ఇక్కడ విదజల్లలేను కనక ఆదర్శప్రాయమైన కంటియొక్క పాట్లు రెండు రకాలుగా ఇక్కడ చెబుతాను. అన్ని రకాల శక్తిప్రసారాన్నీ హెచ్చు తగ్గులు లేకుండా సమంగా చూడగల కంటికి ఏవస్తువూ కనిపించటానికి అవకాశంలేదు. ఒకే రంగుగల వస్తువును మనం చూడగలుగుతున్నామంటే దానికి ఆ వస్తువుతాలూకు వెలుతురే కాక నీడకూడా సహాయభూత మవుతున్నది. అనేకరంగులతో కూడుకున్న దృశ్యాన్ని చూసేటప్పుడు వెలుతురు నీడలే కాక రంగులు కూడా మనకు ఆధారభూత మవుతున్నై. ఆదర్శప్రాయమైన కన్ను వెలుతురు నీడలనూ రంగురంగులనూ తేడా కనిపెట్టగూడదు. ఆస్థితిలో దానికి చూసేశక్తే ఉండదు. మన ఆదర్శప్రాయమైన కంటికీ గుడ్డికంటికీ ఏవ్యత్యాసమూ లేదు. ఆదర్శప్రాయమైన చూపును మరొక విధంగా చిత్రించవచ్చును. కన్ను రంగులను చూడగలగటంకూడా స్థూలంగా చూడటమే అవుతుంది. ఆదర్శప్రాయమైన కన్ను కాంతిప్రసారంయొక్క పరమాణువులను (quanta) చూడాలి. ఆపరమాణువులకు మనం గుర్తించే కాంతికుండే భౌతిక విలక్షణాలేవీ ఉండవు. కాంతిసహాయంవల్ల మనం చూసేవస్తువుల తాలూకు పరమాణువులైనా అంతే.

కొందరు శాస్త్రజ్ఞులు **Law of Emergence** అనేదాన్ని గుర్తిస్తున్నారు. దాని ప్రకారం అణువులకు లేనిలక్షణాలు అణుసముదాయాలకు ఆపాదించుతై. ఇందులో అబద్ధం ఏమీ లేదు. నీటియొక్క గుణాలేవీ నీటి అణువులకు ఉండవు. నీటిఅణువు 0° డిగ్రీల వేడికి ఘనీభవించదు. 100° డిగ్రీల వేడికి ఆవిరిగా మారదు. అటువంటి లక్షణాలన్నీ నీటి అణువుల సముదాయానికిమాత్రమే వర్తించుతై. ఆవిధంగానే, బొగ్గుయొక్క అణువులు నల్లగా ఉంటవనిగాని మైలతుత్తపు అణువులు నీలంగా ఉంటవనిగాని అనుకోవటం తప్పు అవుతుంది.

మన మేదస్సుకూడా **Law of Emergence**కు లోబడి పనిచేస్తున్నదే. మనం న్యాయశక్తి అన్నా, జ్ఞాపకశక్తి అన్నా, భావనాశక్తి అన్నా అవి మెదడుతాలూకు వివిధభాగాల్లోఉండే జీవకణాల సముదాయంయొక్క ఉమ్మడి లక్షణాలు. విడివిడిగా ఆ జీవకణాలకు ఇటువంటిశక్తు లుండటం అసాధ్యం.

కొన్ని పరమాణువుల సముదాయమైన కన్ను, తనలో ఉన్న పరమాణువుల ఉమ్మడి లక్షణాల(**emerged qualities**) తో పనిచేస్తూ ఇతరవస్తువుల తాలూకు పరమాణువుల లక్షణాలను కనిపెట్టటం అసంభవం.

ఆవిధంగానే మనన్యాయశక్తి కూడా కొంతవరకే సూక్ష్మంగా వెళ్లగలదు కాని అంతకు మించి వెళ్లగలగటం అసంభవం. న్యాయశక్తిని మించిన శక్తులున్న మహాత్ములుండిఉంటారని ఇంతకుపూర్వం ఒప్పుకున్నాం. కాని ఆ శక్తులుకూడా ఉమ్మడిలక్షణాలు (**emerged factors**) అయిఉండాలి కనక వాటిద్వారాకూడా పరమసత్యం (**ultimate truth**) తెలియటం అసంభవం. ఆపరమసత్యం పరమాణువులకే సంబంధించి ఉంది. దాన్ని గురించి తెలుసుకోవటానికవకాశం ఉంటే అది మరొకపరమాణువుకే ఉండాలి. కాని పరమాణువు గుణాతీతమైనది. తెలుసుకోవటమనేది ఒకసముదాయానికి సంబంధించినది కాని ప్రత్యేకాణువులకు సంబంధించినది కాదు.

ఇంతకూ అసలు పరమాణువులే లేవేమో! మనం పరమాణువుగా భ్రమిస్తున్నదాన్లో ఇంకా సముదాయాలున్నవేమో!